

Beleidsambtenaren van de directie Langdurige Zorg zitten niet de hele week achter hun bureau. Ze willen ook wel weten wat er buiten aan de hand is. Vooral op de terreinen waar zij beleid voor maken.

Daarom reisde Gerard Dekker, samen met drie collega's, op een mooie dag naar het plaatsje Biezenmortel in Brabant om met eigen ogen te zien hoe het gaat op de zorgboerderij van boer Johan Mertens. Daar verblijven, behalve biologische koeien, overdag ook ouderen die hulp nodig hebben vanwege dementie, eenzaamheid of een psychologische aandoening.

Wat was precies het doel van jullie excursie?

'VWS maakt onder meer voorschriften om de kwaliteit van zorginstellingen te waarborgen. Natuurlijk moet je dan ook weten hoe die zorg er in de praktijk uit ziet en of die regels nut hebben. Zelf heb ik jarenlang in de zorg gewerkt, maar veel van mijn collega's kennen de praktijk niet. Daarom vinden we het noodzakelijk om zo af en toe het veld in te gaan. Maar ook voor boer Mertens zelf was de ontmoeting zinvol. Zorgboerderijen worden betaald via de AWBZ en de beheerders zijn bezorgd over de aanstaande bezuinigingen op AWBZ-voorzieningen. Daarom wilde hij ook laten zien wat hij precies doet en hoe belangrijk dat is voor zijn cliënten.'

Wat zijn jullie wijzer geworden?

'Ik had vooraf het idee dat de zorgverlening voor de boeren een nevenactiviteit is. En dat ze in eerste instantie vooral boer zijn. Maar voor deze boer, en voor veel andere zorgboerderijen, is de vergoeding vanuit de AWBZ inmiddels hun belangrijkste bron van inkomen. Daarnaast hebben we gemerkt dat de administratieve verplichtingen hem veel tijd kosten. In dit geval een dagdeel per week.'

Dat moet dus veranderen?

'Zorgboerderijen vallen onder dezelfde regels als intramurale zorginstellingen, zoals woonzorgcentra en tehuizen voor mensen met een handicap. Dat geeft soms rare situaties. Boer Mertens maakte voor ons een heerlijke omelet als lunch. Maar, vertelde hij, eigenlijk zou ik nu eerst naar Albert Heijn moeten om eieren te kopen, want verse eieren - van mijn eigen boerderij - vormen een risico op salmonellabesmetting. Dat is natuurlijk heel raar.'

Dus?

'Dat betekent dat je de veiligheidsregels voor zorginstellingen misschien meer moet bekijken op risico's en kosten en baten van regels. Dat is ook waar VWS naar streeft. De administratieve verplichtingen moeten een zekere logica hebben voor degene die er mee wordt geconfronteerd. Het nut van data die je verzamelt moet in verhouding staan met de inspanningen van degene die ze verzamelt. Zorglandbouw, zoals de zorgboerderijen genoemd worden, moet in de toekomst veel meer aansluiten bij het lokale en regionale netwerk van zorg- en hulpverlening.'

Dus jullie gaan de regels aanpassen?

'Vooral kleinere zorgboerderijen hebben moeite met certificering en het bijhouden van cliëntendossiers en andere administratie, terwijl ze dat wel verplicht zijn. De kwaliteitsindicatoren en de administratie zouden flexibeler en simpeler moeten worden, niet alleen voor dit soort kleinschalige voorzieningen. Dat is een overtuiging die wel versterkt wordt door zo'n werkbezoek. Dat neem je mee bij het beleid dat je maakt.'